

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 maja 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Struzik
Sędziowie:	SSA Grzegorz Krężolek (spr.) SSA Paweł Czepiel
Protokolant:	st.sekr.sądowy Beata Zaczyk

po rozpoznaniu w dniu 19 maja 2017 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa S. B. (1)

przeciwko Skarbowi Państwa - Zakładowi Karnemu w N.

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu

z dnia 31 października 2016 r. sygn. akt I C 659/09

- 1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób, że wymienioną w nim kwotę 6.000 zł obniża do kwoty 3.000 zł (trzy tysiące złotych) i powództwo w zakresie przekraczającym tę sumę wraz z odsetkami również oddala;**
- 2. w pozostałym zakresie oddala apelację;**
- 3. znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania apelacyjnego;**
- 4. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Nowym Sączu na rzecz radcy prawnego Z. K. kwotę 147,60 zł (sto czterdzieści siedem złotych) w tym 27,60 zł podatku od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.**

SSA Grzegorz Krężolek SSA Andrzej Struzik SSA Paweł Czepiel

UZASADNIENIE

W ostatecznie sprecyzowanym żądaniu pozwu, skierowanego przeciwko Skarbowi Państwa - Zakładowi Karnemu w N., S. B. (1), domagał się zasądzenia kwoty 20.000zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie jego dóbr osobistych, zdrowia i godności poprzez: przetrzymywanie powoda w celach przeludnionych wbrew metrażowi przypadającemu na jednego więźnia, niezapewnienie powodowi osadzenia w celi z osobami niepalącymi, niezapewnienie do snu aparatu tlenowego (...) do wspomagania oddychania w celu leczenia bezdechu sennego oraz niepopieranie przez Dyrektora Zakładu Karnego w N. wniosku powoda o udzielenie przerwy w odbywaniu kary z uwagi na konieczność używania tego aparatu, brak właściwych warunków higienicznych i nie przeprowadzanie dezynfekcji celi nr(...) Pawilon(...), w której odbywał większość kary, po osobach zarażonych chorobami zakaźnymi, co doprowadziło do zarażenia powoda gronkowcem złocistym.

Naruszenia tych dóbr upatrywał także w braku właściwych wentylacji i oświetlenia cel, podawaniu posiłków na nieatestowanych talerzach, kubkach plastikowych, z użyciem plastikowych sztućców, szykanowanie powoda przez podawanie mu niewłaściwych produktów spożywczych mimo, że był jako chory na cukrzycę i musiał korzystać z właściwej diety.

Jego zdaniem skalę krzywdy wynikającej z twierdzonych naruszeń powiększało to, że odbywał w kare w jednostce penitencjarnej dla recydywistów, którą był Zakład Karny w N. mimo, że był pozbawiony wolności po raz pierwszy, a także brak możliwości udziału we mszach świętych i posługi kapłańskiej chociaż jest osobą wierzącą.

Ponadto powód wnosił, w ramach roszczenia niemajątkowego, mającego usunąć skutki dokonanego naruszenia o zobowiązanie strony pozwanej do złożenia oświadczenia o następującej treści:

„Skarb Państwa - Dyrektor Zakładu Karnego w N. przeprasza Pana S. B. (1), za naruszenie jego dóbr osobistych takich jak cześć, zdrowie i inne, których pozwany świadomie dopuścił się w okresie przebywania w Zakładzie Karnym w N. poprzez umyślne i złośliwe więzienie go z osobami palącymi wyroby tytoniowe, poprzez umyślne i złośliwe nieudostępnienie przez pozwaną aparatu tlenowego (...) do każdego snu, mimo że dokumenty wprost świadczyły o tym, że Pan S. B. (1) musi mieć aparat tlenowy (...) do każdego snu, niewyrażenie zgody na przyjęcie aparatu (...) do Zakładu Karnego w N., spowodowanie przez niedbalstwo zarażenia gronkowcem złocistym, poprzez absolutny brak dezynfekcji celi nr (...)”.

Domagał się aby to oświadczenie zostało przesłane na jego adres przesyłką poleconą, a ponadto opublikowane w Gazecie (...), Gazecie (...), trzykrotnie, w odstępach tygodniowych, na pierwszej stronie tych publikatorów, w ramach nie mniejszych aniżeli o wymiarach 30 x 25 cm. wielkimi literami.

Strona pozwana miała zostać zobowiązana ponadto do nadesłania powodowi egzemplarzy tych gazet z tekstem przeprosin. Wskazane wyżej obowiązki miały być wykonane w terminie dwóch tygodni od daty prawomocności wyroku.

S. B. (1) wnosił również o obciążenie przeciwnika procesowego kosztami postępowania.

Skarb Państwa, w swoim stanowisku procesowym, domagał się oddalenia powództwa w całości i przyznania na swoją rzecz kosztów procesu.

Przyznał, że powód przebywał w Zakładzie w N., gdzie składał podczas swojego pobytu liczne skargi, w tym na osadzenie go w celi dla palących. Powodowi zapewniono celę dla niepalących, jednak zgłaszał konflikty ze współosadzonymi i obawy o swoje bezpieczeństwo osobiste, co powodowało kolejne zmiany cel.

Kierując się właśnie tymi względami, po wyczerpaniu innych możliwości, osadzono powoda w celi wieloosobowej z osobami palącymi ale taką sytuację S. B. zaakceptował, traktując priorytetowo swoje bezpieczeństwo. Do pomieszczeń mieszkalnych z niepalącymi współwięźniami został przeniesiony na powrót, gdy tylko powstała taka możliwość.

Strona pozwana zaprzeczyła wszystkim innym okolicznościom , z którymi powód wiązał naruszenie swoich dóbr osobistych. , wskazując również , że działania funkcjonariuszy służby więziennej , w okresie pobytu powoda w Zakładzie Karnym w N., nie miało charakteru bezprawnego.

Wyrokiem z dnia 31 października 2016r , Sąd Okręgowy w Nowym Sączu :

- zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 6 000 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 24 września 2009r [pkt I],

- w pozostałym zakresie powództwo oddalił [pkt II],

- przyznał ze środków budżetowych Skarbu Państwa , na rzecz reprezentującego powoda z urzędu rady prawnego, kwotę [brutto] 5 092, 20 zł , tytułem wynagrodzenia za to zastępstwo [pkt III],

- zasądził od S. B. (1), na rzecz strony pozwanej, sumę 1 000 złotych , tytułem zwrotu części kosztów procesu [pkt IV] oraz

- nieuiszczonymi kosztami sądowymi obciążył Skarb Państwa [pkt V sentencji wyroku]

Sąd Okręgowy ustalił następujące fakty istotne dla rozstrzygnięcia :

S. B. (1) od 22 czerwca 2007 r. do 23 października 2008 r. przebywał w Zakładzie Karnym w N.. Podczas rozmowy wstępnej w trakcie przyjęcia powoda , która miała miejsce 22 czerwca 2007 r. poinformował wychowawcę , że nie pali papierosów.

W dniu 27 czerwca 2007 r. był konsultowany przez psychologa. Po przeprowadzeniu badania psycholog wydał zalecenie osadzenia go z osobami spokojnymi, zrównoważonymi, bez tendencji dominacyjnych i agresywnych, jak również nie pozostawiania pojedynczo w celi, ze względu na bezdech senny i ryzyko utraty przytomności.

Z notatek wychowawców dotyczących S. B. wynika z nich , że wdawał się w utarczki słowne i konflikty z innymi współosadzonymi, pomawiając ich m. in. o kradzieże i nieuprawnione przeglądanie prywatnych dokumentów. Pisał także na nich donosy do administracji.

Pomimo stosownych wniosków o ukaranie , dyrektor odstępował od wymierzania powodowi kar dyscyplinarnych. Powód popadał w konflikty z innymi więźniami także na terenie innych placówek penitencjarnych, gdzie czasowo przebywał np. Zakładu Karnego w T. i Aresztu Śledczego w K..

S. B. (1) w Zakładzie Karnym w N. nie był zatrudniony odpłatnie z powodu braku wolnych etatów. Starał się o podjęcie zatrudnienia przy lekkich pracach biurowych, lecz Zakład nie dysponował takimi stanowiskami.

Przeszkodą do zatrudnienia powoda przy innych pracach był jego stan zdrowia, jak również to, że był osadzony po raz pierwszy. Jednostka penitencjarna w N. jest zakładem dla recydywistów , i w związku z tym nie mógł być zatrudniany w grupach razem z nimi.

Powód miał stwierdzoną cukrzycę - w związku z tym zaleconą dietę cukrzycową i był odpowiednio żywiony. Mogło zdarzyć się, że powodowi nie wydano takiego pieczywa, jakie powinien otrzymać, co było uzależnione od tego ile osób z dietą cukrzycową było aktualnie osadzonych.

Były też sytuacje, że czasami otrzymywał zgniłe lub obite jabłka, ale po jego interwencji były one wymieniane.

Osadzeni w celach posiadali własne talerze i sztućce, które służyły im do spożywania posiłków. Talerze, kubki i sztućce były wykonane z twardego plastiku.

Dolegliwości, na które cierpiał powód nie wymagały pilnej interwencji medycznej . W okresie jego osadzenia w Zakładzie funkcjonowało jedynie ambulatorium, w którym nie wykonywano żadnych zabiegów operacyjnych, nawet tzw. małej chirurgii, które mogłyby stwarzać możliwość zarażenia gronkowcem złocistym. Wszelkie tego typu zabiegi wykonywane są w warunkach wolnościowych, albo osadzeni kierowani są do szpitala przy Areszcie Śledczym w K.. Przy prostych zabiegach, typu iniekcje czy pobranie krwi, zawsze używane były sprzęty jednorazowego użytku.

Powód nie pali i nigdy nie palił papierosów.

W pewnych okresach w Zakładzie Karnym w N. na spaceriakach można było palić papierosy, a w innych obowiązywał zakaz był zakaz palenia. W celach można było palić papierosy od 6:00 rano do 22:00. Nie było ograniczeń, czy limitów co do ilości papierosów wypalanych przez jedną osobę.

W dniach od 27 czerwca do 17 lipca 2007 r. oraz pomiędzy 9 i 20 sierpnia 2007 r, S. B. (1) , z uwagi na potrzebę zapewnienia mu bezpieczeństwa, przebywał w wieloosobowej celi m. in. wraz ze S. B. (3). W celi tej przebywali więźniowie palący papierosy. W celi tej było duszno i gorąco. Do wentylacji służyło okno, które się otwierało. Gdy więźniom kończyły się papierosy palili herbatę.

Gdy S. B. (3) przebywał w jednej celi z powodem, wypalał około 60 papierosów dziennie. Niektórzy więźniowie palili papierosy także w nocy w czasie ciszy nocnej oraz na spaceriakach , gdy nie widzieli tego strażnicy. Przebywając w tej celi powód miewał często duszności .

W związku z przebywaniem w Zakładzie Karnym w N. między innymi w celach z osobami palącymi powód wystąpił ze skargą do Rzecznika Praw Obywatelskich. Rzecznik uznał skargę powoda za zasadną, wskazując, że administracja jednostki penitencjarnej jest zobowiązana do zapewnienia powodowi zarówno bezpieczeństwa osobistego, jak i przebywania w środowisku wolnym od dymu tytoniowego.

Zakład Karny w N. nie miał środków finansowych na zakup aparatu (...), wskazanego dla powoda z uwagi na występujący u niego bezdech senny. Zakład dysponował opinią biegłych z Zakładu Medycyny Sądowej w K., z której wynikało, że stosowanie takiego aparatu u powoda nie było niezbędne.

W trakcie pobytu powód był co tydzień konsultowany ze specjalistą zatrudnionym na Oddziale Pulmonologicznym Szpitala w N..

Postanowieniem z dnia 21 lutego 2008 r. sygn. akt II Kow 225/07/pr Sąd Okręgowy w Nowym Sączu odmówił powodowi udzielenia przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności.

W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd Okręgowy w oparciu o opinię Uniwersytetu(...)i Zakład Medycyny Sądowej wskazał, że nie ma podstaw do przyjęcia, że dalszy pobyt powoda w zakładzie karnym może wiązać się z zagrożeniem dla zdrowia powoda mimo, że nie korzysta on z aparatu (...). Jego stan zdrowia jest dobry, miał zapewnioną należytą opiekę medyczną i był , jak stwierdził Sąd prawidłowo leczony, a pobyt w izolacji daje mu nawet szanse szybszego dotarcia do specjalistycznej pomocy medycznej.

W trakcie osadzenia powód kilkakrotnie korzystał z indywidualnej posługi kapelana więziennego, w sytuacji gdy przebywał w tzw celi chronionej . Gdy nie było to konieczne brał udział w ogólnych mszach świętych na terenie Zakładu.

Z dalszych ustaleń Sadu I instancji wynika, że podczas pobytu w Zakładzie Karnym w N. powód przebywał:

- w celi nr 308 o powierzchni 21,61 m², w dniach 22-27 czerwca 2007 r., w której przebywało 8 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadała powierzchnia 2,70 m²;

- w celi nr (...) o powierzchni 15,21 m²:

w dniach 22-27 czerwca 2007 r., w której przebywało 8 skazanych, a na jednego skazanego przypadała powierzchnia 1,90 m²,

w dniach 27 czerwca - 30 czerwca 2007 r., kiedy w celi przebywało 4 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadała powierzchnia 3,80 m²;

w dniach 30 czerwca - 17 lipca 2007 r., kiedy w celi przebywało 6 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadała powierzchnia 2,53 m²;

w dniach 09-14 sierpnia 2007 r., kiedy w celi przebywało 5 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadała powierzchnia 3,04 m²;

w dniach 14-17 sierpnia 2007 r., kiedy w celi przebywało 6 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadała powierzchnia 2,53 m²;

w dniach 17-20 sierpnia 2007 r., kiedy w celi przebywało 4 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadała powierzchnia 3,80 m²;

- w celi nr (...)o powierzchni 21,08 m²:

w dniach 17-20 lipca 2007 r., w której przebywało 6 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadała powierzchnia 3,50 m²;

w dniach 20-24 lipca 2007 r., w której przebywało 5 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadała powierzchnia 4,20 m²;

w dniach 24-31 lipca 2007 r., w której przebywało 6 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadała powierzchnia 3,50 m²;

w dniach 31 lipca - 4 sierpnia 2007 r., w której przebywało 5 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadała powierzchnia 4,20 m²;

w dniach 04-06 sierpnia 2007 r., w której przebywało 3 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadała powierzchnia 7,02 m²;

w dniach 06-07 sierpnia 2007 r., w której przebywało 4 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadała powierzchnia 5,27 m²;

w dniach 07-09 sierpnia 2007 r., w której przebywało 5 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadała powierzchnia 4,20 m²;

- w celi nr (...)o powierzchni 10,20 m²:

w dniach 20-22 sierpnia 2007 r., w której przebywało 2 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadała powierzchnia 5,10 m²;

w dniach 25 września - 14 listopada 2007 r., kiedy w celi przebywało 2 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadała powierzchnia 5,10 m²;

w dniach 26 listopada 2007 r. - 25 stycznia 2008 r., kiedy w celi przebywało 2 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadła powierzchnia 5,10 m²;

w dniach 18 lutego - 26 marca 2008 r., kiedy w celi przebywało 2 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadła powierzchnia 5,10 m²;

w dniach 22-25 lipca 2008 r.,

w dniach 29 lipca - 12 sierpnia 2008 r., w której przebywało 2 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadła powierzchnia 5,10 m²;

w dniach 19 sierpnia - 23 października 2008 r., w której przebywało 2 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadła powierzchnia 5,10 m²;

- w celi nr (...) o powierzchni 8,51 m², w dniach 22 sierpnia - 25 września 2007 r., w której przebywało 2 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadła powierzchnia 4,20 m²;

- w celi nr (...) o powierzchni 8,41 m², w dniach 25 stycznia - 18 lutego 2008 r., w której przebywało 2 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadła powierzchnia 4,20 m²;

- w celi nr (...) o powierzchni 25,03 m²:

w dniach 26 marca - 25 kwietnia 2008 r., w której przebywało 5 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadła powierzchnia 5,00 m²;

w dniach 25-30 kwietnia 2008 r., kiedy w celi przebywało 4 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadła powierzchnia 6,75 m²;

w dniach 30 kwietnia - 6 maja 2008 r., kiedy w celi przebywało 3 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadła powierzchnia 8,34 m²;

w dniach 6-18 maja 2008 r., kiedy w celi przebywało 4 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadła powierzchnia 6,75 m²;

w dniach 18-23 maja 2008 r., w której przebywało 5 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadła powierzchnia 5,06 m²;

- w celi nr (...) o powierzchni 19,30 m²:

w dniach 11-13 czerwca 2008 r., w której przebywało 7 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadła powierzchnia 2,71 m²;

w dniach 13-17 czerwca 2008 r., w której przebywało 6 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadła powierzchnia 3,17 m²;

w dniach 17-25 czerwca 2008 r., w której przebywało 5 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadła powierzchnia 3,80 m²;

w dniach 25-26 czerwca 2008 r., w której przebywało 4 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadła powierzchnia 4,75 m²;

w dniach 26 czerwca - 01 lipca 2008 r., w której przebywało 3 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadała powierzchnia 6,34 m²;

w dniach 01-08 lipca 2008 r., w której przebywało 4 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadała powierzchnia 4,75 m²;

w dniach 08-14 lipca 2008 r., w której przebywało 3 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadała powierzchnia 6,34 m²;

w dniach 14-22 lipca 2008 r., w której przebywało 2 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadała powierzchnia 9,65 m²;

w celi nr (...) o powierzchni 15,21 m²:

w dniach 25-29 lipca 2008 r., w której przebywało 4 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadała powierzchnia 3,80 m²;

w dniach 12-19 sierpnia 2008 r., w której przebywało 4 osadzonych, a na jednego osadzonego przypadała powierzchnia 3,80 m².

Kolejnymi pismami, w okresie od 4 czerwca 2007 r do 1 października 2008r Dyrektor Zakładu Karnego w N. ,informował sprawującego nadzór nad tą jednostką Sędziego Penitencjarnego, że ilość osadzonych przekracza zakładaną pojemność Zakładu, wskazując każdorazowo liczbę osadzonych, którzy przebywali w celach, bez zagwarantowanej normy powierzchniowej 3 metrów kwadratowych, na osobę.

S. B. (1) w Zakładzie Karnym w N. przebywał ogółem przez 453 dni, z czego 236 dni przebywał w celi nr (...).

Była to cela dwuosobowa, położona na parterze. Służyła ona głównie do izolowania więźniów, u których stwierdzono schorzenie uzasadniające odsunięcie ich od innych osadzonych. Pełniła funkcję celi sanitarnej.

Powód był umieszczany w niej na wyraźne polecenie Dyrektora Zakładu, któremu był przeciwny kierownik ambulatorium. Wraz z pozwanym w tej celi osadzeni byli między innymi R. K., W. D. oraz M. H.

Pomieszczenie to, w powszechnym żargonie osadzonych nazywana „chlewikiem”, było ciemne, w złym stanie, zawilgocone i zgrzybiałe, sprzątane przez samych osadzonych.

Znajdowało się tam jedno małe okno pod sufitem, którego nie można było w całości otworzyć z uwagi na kraty. Była tylko jedna żarówka. Cela ta nie posiadała innego systemu wentylacji, niż poprzez uchYLENIE okna. Kącik sanitarny w tej celi oddzielony był wyłącznie szmacianą kotarą, która była potargana. Gdy osadzony udawał się za potrzebą fizjologiczną, współosadzony mógł to widzieć, zwłaszcza jeżeli wchodziła tam osoba o posturze powoda. Kąciki sanitarne w innych celach były lepsze, trwale zabudowane. Wchodząc do celi, czuło się smród, woń pleśni i grzybów. W okresie pobytu w niej powoda nikt nie przeprowadzał jej dezynfekcji. On też nie dbał o utrzymanie w niej porządku. Robił to dopiero kolejny ze współosadzonych ze S. B. (4), R. K..

Powód przebywając w celi nr (...) miał ataki duszności zarówno w nocy, jak i w ciągu dnia. Po tych atakach zazwyczaj udawał się do ambulatorium. W celi tej przez długi czas nie było dostępu do ciepłej wody. Wodę doprowadzono tam dopiero w czwartym kwartale 2008 r. lub w pierwszym kwartale 2009 r.

W. z powodem M. H. był osobą palącą. S. B. (1) prosił go, aby nie palił przy nim, wobec tego oddziałowy funkcjonariusz wyprowadzał go na korytarz, żeby umożliwić mu zapalenie papierosa. Kiedy jednak oddziałowy nie przychodził, H. palił w celi. Palił również również podczas wspólnych spacerów z powodem na więziennym spacerniaku.

W Zakładzie , w okresie pobytu w nim powoda, co miesiąc osadzonym wydawano środki higieny osobistej i służące utrzymaniu porządku w celach. Były to pasata do podłogi oraz czyściki do urządzeń sanitarnych, jak również mydło, proszek do prania, pastę do zębów, szczoteczkę i papier toaletowy.

Z kolejnej części ustaleń wynika , że powód cierpi na nadciśnienie tętnicze, niewydolność krążenia i stabilną chorobę niedokrwinną serca. Podczas pobytu powoda w Zakładzie Karnym w N. nie nastąpiło u powoda pogorszenie funkcji układu krążenia.

Choroby, zostały u niego zdiagnozowane przed osadzeniem w zakładzie karnym. Podczas osadzenia nie stwierdzono u powoda powikłań w związku z tymi schorzeniami.

Ze względu na nie , przebywanie w celi z osobami palącymi mogło być dla powoda szczególnie szkodliwe i uciążliwe, gdyż powód powinien unikać środowiska zanieczyszczonego dymami i pyłami.

Godzina pobytu wśród dymu papierosowego to jeden wypalony papieros. Szkody z tego tytułu są różne, zależne od podatności płuc i ich uwarunkowań genetycznych na szkodliwość dymu tytoniowego.

Przebywanie wraz z osobami palącymi spowodowało wystąpienie u powoda uszczerbku na zdrowiu, którego wysokości nie można jednak dokładnie określić, gdyż brak jest informacji co do ilości godzin, które powód spędził w towarzystwie palaczy.

Warunki odbywania kary pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w N. nie miały natomiast wpływu na stan psychiczny S. B. (1) w, który nie był w okresie pobytu w nim leczony psychiatrycznie.

U powoda podczas pobytu w Zakładzie stwierdzono występowanie gronkowca złocistego , w jego odmianie poddającej się antybiotykoterapii , identyfikując go w uchu. Brak jednak było podstaw do tego aby jego występowanie można było powiązać z warunkami w jakich odbywał karę.

Sąd Okręgowy ponadto ustalił , iż że żadna ze skarg powoda, w ramach których kwestionował on osadzenie go w warunkach zakładu karnego typu zamkniętego do których zaliczany był Zakład Karny w N., nie została uznana za zasadną , mimo , że S. B. wykorzystał , dla oceny decyzji komisji penitencjarnej kwalifikującej go do odbycia kary w tych warunkach , wszystkie, przewidziane przez prawo , środki odwoławcze.

Postanowieniem z 8 czerwca 2009 r. Sąd Okręgowy w K.Wydział IV Penitencjarny, udzielił powodowi przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności ze względu na stwierdzony u powoda zespół bezdechu sennego z przewlekłą obturacyjną chorobą płuc, cukrzycę typu (...), nadciśnienie tętnicze, chorobę niedokrwinną mięśnia sercowego oraz zakwalifikowanie powoda do bezterminowego leczenia aparatem (...).

Przerwa w odbywaniu kary miała trwać do ustania przeszkody.

Postanowieniem z 5 listopada 2009 r. w sprawie II Kow 177/09/wz Sąd Okręgowy w N., II Wydział Karny Sekcja Penitencjarna i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych, warunkowo zwolnił powoda z odbycia reszty kary pozbawienia wolności, wyznaczając mu okres próby do dnia 5 listopada 2011 r. W okresie próby powód został poddany dozorowi kuratora sądowego w miejscu zamieszkania.

Ramach rozważań prawnych Sąd Okręgowy po przedstawieniu przesłanek normatywnych zrealizowanie których uzasadnia udzielenie ochrony osobie , której dobra osobiste zostały naruszone zarówno za pośrednictwem roszczeń o charakterze niemajątkowym [restytucyjnym] jak również ściśle majątkowych, zmierzających do rekompensowania doznanej tym naruszeniem krzywdy , po analizie faktów ustalonych w postępowaniu rozpoznawczym , ocenił , że żądania powoda są usprawiedliwione jedynie w części.

Ocena ta, zdaniem Sądu I instancji dotyczy roszczenie majątkowe, w ramach którego S. B. (1) dochodził zadośćuczynienia za krzywdę powstałą u niego, jako następstwo naruszenia dóbr osobistych w postaci zdrowia, godności oraz prawa do intymności.

Dobra te, Sąd I instancji uznał za naruszone, wobec warunków higienicznych i bytowych w jakich przyszło mu odbywać karę w celi nr(...) oraz tego, iż musiał przebywać podczas jej wykonywania, w atmosferze dymu tytoniowego, mimo, że od samego początku pobytu zgłaszał funkcjonariuszom, iż jest osobą nie palącą, a jego stan zdrowia, stanowi oczywiste przeciwskazanie do przebywania w celach z osobami palącymi.

Odwołując się do art. 3 ust 1 w zw. z art. 5 ustawy z dnia 9 listopada 1995r O ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tygodniowych [[DzU z 1996 Nr 10 poz 55 ze zm / oraz Rozporządzenia MS w sprawie określenia zasad dopuszczalności używania wyrobów tytoniowych w obiektach zamkniętych podległych Ministrowi Sprawiedliwości z dnia 26 listopada 1996r [DzU Nr 140 poz.658 ze zm], Sąd I instancji uznał, że funkcjonariusze Zakładu Karnego w N., dopuszczając do tego, aby powód odbywał karę w celach z osobami palącymi tytoń, a tym samym przebywał w środowisku, które nie było wolne od dymu tytoniowego, w warunkach kiedy sam nigdy nie palił i zgłaszał swoje w tym zakresie preferencje już przy samym przyjęciu do zakładu, a jego stan zdrowia tym bardziej wykluczał tego rodzaju kontakt z następstwami palenia tytoniu, złamali zakaz ustawowy, co kwalifikuje ich zachowanie jako bezprawne.

Bez znaczenia dla tej oceny, zdaniem Sądu, pozostawała przy tym okoliczność, że przebywanie przez S. B. (1), w tych warunkach było motywowane przez administrację więzienia potrzebą zapewnienia mu bezpieczeństwa, skoro to rzeczą funkcjonariuszy Państwa pozostaje zapewnienie takiemu więźniowi jak powód, na terenie jednostki penitencjarnej takich warunków, w których bezpiecznie może karę odbywać, nie narażając się na pogorszenie stanu zdrowia, poprzez kontakt z następstwami palenia.

Zakresu tego obowiązku nie umniejsza ani tym bardziej go nie znosi fakt, że Zakład był w tym czasie przeludniony, poprzez pobyt w nim większej ilości osadzonych aniżeli przewidywana pojemność jednostki penitencjarnej.

Zdaniem Sądu Okręgowego także warunki jakie panowały w celi nr (...), nie były właściwymi z punktu widzenia wymagań przewidywanych przez prawo, a konieczność wielomiesięcznego pobytu w niej przez powoda naruszyło jego godność osobistą oraz prawo do intymności. W sposób szczególny zaakcentował przy tym, niezapewnienie przez funkcjonariuszy Zakładu odpowiedniej wentylacji i dostępu światła tak dziennego jak i sztucznego w tym pomieszczeniu oraz możliwości nieskrępowanego załatwiania potrzeb fizjologicznych, w warunkach nie zabudowania kąpielarni sanitarnego i trwałego jego oddzielenia od reszty powierzchni celi w miejsce którego była jedynie dziurawa kotara z materiału.

Przy stwierdzeniu, że opisane fakty są dostatecznymi dla stwierdzenia, że zidentyfikowane wyżej dobra osobiste S. B. zostały naruszone, przechodząc do rozważań dotyczących sformułowanych przez powoda roszczenia niemajątkowego [restrykcyjnego], w postaci zobowiązania drugiej strony do złożenia oświadczenia określonej treści, żądania ustalenia odpowiedzialności Skarbu Państwa za konsekwencje potwierdzonych ustaleniami naruszeń, które mogą ujawnić się w przyszłości oraz majątkowego świadczenia kompensacyjnego [zadośćuczynienia] za krzywdę, uznał, że jedynym, które w okolicznościach ustalonych w sprawie, jest w części uzasadnionym, jest to ostatnie z roszczeń.

Pozostałe, zważywszy na to, że większość zarzutów jakie stawiał powód, okazała się niezasadna, a zakres zawinięcia powstania naruszeń, po stronie funkcjonariuszy służby więziennej, Sąd ocenił jako nieznaczny, nie mogą być jego zdaniem, uznane za usprawiedliwiane.

Analizując ustalone fakty przez pryzmat rozmiaru krzywdy powoda Sąd Okręgowy uznał, iż sumą właściwie rekompensującą doznany przezeń, na skutek doznanych naruszeń uszczerbek niemajątkowy, jest kwota 6 000 złotych.

Rozstrzygając o kosztach procesu, Sąd obciążył S. B. (1) jedynie częścią tych, które należne były profesjonalnie zastępowanej stronie pozwanej. Uznał, odwołując się także do normy art. 102 kpc, że obciążenie to nie może

przekraczać kwoty 1000 złotych , skoro mógł być subiektywnie przekonany o zasadności swoich roszczeń , nawet tych , które w całości okazały się być nieusprawiedliwionymi.

Przyznając ze środków budżetowych Skarbu Państwa wynagrodzenie dla radcy prawnego , reprezentującego powoda z urzędu, określił jego wysokość , przy sięgnięciu po podwyższone do 150 % stawki tegoż , odrębnie za dochodzone świadczenia, niemajątkowe i majątkowe . Wskazał , iż przemawia za tym szczególny nakład pracy pełnomocnika i jego istotny wkład w wyjaśnienie okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia.

Apelację od tego wyroku złożyła tylko strona pozwana i zaskarżając rozstrzygnięcie Sądu I instancji w części obejmującej punkt I jego sentencji , domagała się jego zmiany poprzez oddalenie powództwa w całości.

Jako wniosek ewentualny sformułowała żądanie uchylenia wyroku w zaskarżonej części i przekazania sprawy, w tym zakresie, Sądowi Okręgowemu w Nowym Sączu do ponownego rozpoznania.

Środek odwoławczy został oparty na następujących zarzutach :

- naruszenia prawa procesowego , w sposób mający dla rozstrzygnięcia istotne znaczenie , a to :

a/ art. 233§1 kpc, wobec przeprowadzenia oceny zgromadzonych w sprawie dowodów wbrew regułom logicznego rozumowania , czego efektem było niepoprawne ustalenie, iż , powód przebywając w celkach mieszkalnych z palącymi doznał naruszenia dóbr osobistych , a w konsekwencji także , uszczerbku na zdrowiu.

Wada ta , zdaniem skarżącego Skarbu Państwa , miała polegać również na wybiórczości tej oceny , co doprowadziło do wadliwego nie uwzględnienia przez Sąd I instancji w ramach ustaleń , iż umieszczenie powoda w celi nr(...) było podyktowane głównie koniecznością zapewnienia mu osobistego bezpieczeństwa,

b/ art. 231 kpc wobec błędnego uznania za ustalony fakt , iż wskazana wyżej cela nie odpowiadała standardom właściwym dla pobytu w niej osadzonych , mimo , że wszystkie te wymagania były także i w niej , zachowane.

Nieprawidłowość ta miała polegać także na ustaleniu , że warunki pobytu w Zakładzie spowodowały u S. B. uszczerbek na zdrowiu mimo , że tego rodzaju konsekwencji w jego stanie zdrowia nie da się wyprowadzić z treści żadnego z przeprowadzonych dowodów , w tym którejkolwiek z opinii biegłych , które były w postępowaniu przeprowadzone.

- błędu w ustaleniach faktycznych , której skarżący upatrywał w stwierdzeniu faktycznym Sądu Okręgowego , że administracja Zakładu w N. nie zapewniła powodowi właściwych warunków obywania kary pozbawienia wolności w celu nr (...), a ponadto umieszczając go czasowo w celach wieloosobowych ze współosadzonymi , którzy , jak wskazywał apelujący , palili nieznaczne ilości tytoniu.

Jako konsekwencja tych wadliwych ustaleń tych uchybień , zdaniem strony pozwanej, doszło, przy podejmowaniu przez Sąd Okręgowy rozstrzygnięcia do naruszenia prawa materialnego tj. norm art. 24, 448 i 417 kc , które Sąd niższej instancji niewłaściwie zastosował, kwalifikując sposób działania funkcjonariuszy służby więziennej wobec S. B. (1) jako bezprawne.

Odpowiadając na apelację powód domagał się jej oddalenia , jako pozbawionej usprawiedliwionych podstaw.

Rozpinając apelację , Sąd Apelacyjny rozważył :

Środek odwoławczy strony pozwanej jest częściowo uzasadniony , prowadząc do zreformowania objętego nim orzeczenia , w sposób wskazany w pkt 1 wyroku Sądu Apelacyjnego. W pozostałej części , jako nietrafny, podlega on oddaleniu.

Nie ma racji skarżący , podnosząc zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego oraz ustaleń faktycznych , które Sąd Okręgowy uczynił podstawą zaskarżonego apelacją wyroku.

Zgodnie z utrwalonym i podzielanym przez skład Sądu Apelacyjnego, stanowiskiem Sądu Najwyższego, wypracowanym na tle wykładni art. 233 §1 kpc, skuteczne postawienie zarzutu jego naruszenia wymaga od strony wykazania, w odniesieniu do zindywidualizowanych / konkretnych/ dowodów, na czym polegała nieprawidłowość postępowania Sądu I instancji, w zakresie dokonanej przezeń oceny oraz wniosków, które dla ustaleń, doniosłych dla rozstrzygnięcia, z niej wynikają.

W szczególności obowiązkiem strony jest jednoznaczne wskazanie dlaczego obdarzenie dowodu czy ich grupy wiarygodnością czy też nadanie mu / im / szczególnej doniosłości procesowej, w odróżnieniu od innego / innych / dowodu, nie da się pogodzić z regułami doświadczenia życiowego czy zasadami logicznego rozumowania albo też sprzeciwiają się temu reguły prowadzenia postępowania rozpoznawczego.

Polemika z ustaleniami i oceną, która nie jest ze strony skarżącego oparta na tych zasadach, stanowi jedynie dowolną ich krytykę, która nie może doprowadzić do ich podważenia i nie czyni tak motywowanego zarzutu jak również zarzutu sprzeczności ustaleń, zarzutami usprawiedliwionymi.

/ por. w tej materii, powołane jedynie dla przykładu, wyrażające te samą myśl, orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2001, sygn. IV CKN 970/00 oraz z dnia 6 lipca 2005, sygn. III CK 3/05, obydwie powołane za zbiorem Lex. /

Analiza motywów jakimi posłużyła się strona pozwana by obydwie te zarzuty uzasadnić, uprawnia wniosek, iż skarżąca ograniczyła się właśnie do przeciwstawienia bardzo szczegółowej ocenie Sądu I instancji, dotyczącej każdego dowodu oraz wręcz drobiazgowym ustaleniom faktycznym własnej ich wersji, które w swojej konkluzjach, miały doprowadzić do wniosku prawnego o braku naruszenia dóbr osobistych powoda, a ewentualnie braku odpowiedzialności majątkowej, wobec nie udowodnienia faktów wskazujących na bezprawność działania funkcjonariuszy Państwa.

Trzeba przy tym zauważyć, że w ten sposób polemizując z oceną i ustaleniami Sądu Okręgowego, skarżący Skarb Państwa nie podjął tej krytyki w odniesieniu do któregokolwiek z dowodów i nie wskazał dlaczego ocena Sądu czy oparte na niej ustalenie faktyczne jest wadliwe, a to wymaganie szczegółowości krytyki, zastępuje generalnymi, a zatem nie mającymi w świetle możliwości uznania stawianych zarzutów za trafne, merytorycznej wartości stwierdzeniami o tym, że przyjmując, iż część warunków w jakich powód odbywał karę naruszała jego dobra osobiste, Sąd naruszył reguły logiki, i doświadczenia życiowego, jego ocena jest wadliwa przez swoją wybiórczość oraz, że ustalenie, iż powodowi nie zapewniono w celi nr (...) odpowiednich warunków odbywania kary, jest nieprawidłowe.

Tak zbudowana krytyka nie może, z przyczyn wskazanych wyżej, prowadzić do podzielenia żadnego z tych zarzutów.

Zdaniem Sądu II instancji ocena dokonana przez Sąd Okręgowy jest nie tylko nad wyraz skrupulatna ale także taka, która, nie wykraczając poza kryteria wymienione w art. 233 §1 kpc spełnia w zupełności zasady oceny swobodnej.

Poprawne są też, wyciągnięte z niej wnioski, w zakresie ustaleń faktycznych i nie sposób zasadnie twierdzić, że konstatacje te są dotknięte wadą sprzeczności z zebrany w sprawie materiałem procesowym.

Trzeba w tym kontekście przypomnieć, iż sprzeczność, którą zarzuca apelujący Skarb Państwa, ma miejsce jedynie wówczas, gdy widoczna jest dysharmonia pomiędzy treścią zgromadzonych dowodów, a konkluzjami faktycznymi do których Sąd dochodzi na ich podstawie. Występuje też wówczas, gdy z treści dowodu wynika co innego niż przyjął Sąd, gdy w ramach ustaleń niektóre spośród dowodów, opisujące okoliczności odmienne, zostały przez Sąd pominięte albo też jeżeli ocenił on pewne fakty za ustalone mimo, że brak było do takiego wniosku dostatecznych podstaw, bądź mając taką podstawę, ustalenia takiego nie poczynił.

Skarżący nawet nie stara się wykazywać, w odniesieniu do któregokolwiek dowodu ocenionego przez Sąd Okręgowy że jakakolwiek ze wskazanych nieprawidłowości prowadząca do zarzucanej nie sprzeczności, miała w rozpoznawanej sprawie miejsce.

Wobec tego, skoro zarówno ocena jak i ustalenia są poprawne, Sąd II instancji przyjmuje je za własne.

Odeprzeć trzeba także zarzut naruszenia art. 231 kpc , którego realizacji Skarb Państwa upatruje w błędzie wniosku Sądu I instancji co do tego , że warunki w celi nr (...) nie odpowiadały wymaganiom wymienionym w obowiązujących przepisach, odnoszących się do wykonywania kar izolacyjnych wobec osób pozbawionych wolności i tymczasowo aresztowanych oraz w odniesieniu do przyjętego ustalenia o pogorszeniu się stanu zdrowia S. B. (4) na skutek warunków , w jakich przyszło mu tę karę odbywać.

Wbrew temu zarzutowi wnioski faktyczne Sądu Okręgowego , w tym zakresie , są poprawne.

W odniesieniu do warunków bytowych osadzonych w celi nr (...) nie odpowiadały one wymaganiom wynikającym z przepisów prawa gdy wziąć pod rozwagę to , że jak wynika z ustaleń okno , zapewniające w niej wentylację nie otwierało się właściwie , dostęp sztucznego światła zapewniała tylko jedna żarówka. W pomieszczeniu panował smród wywołany pleśnią , a zamiast konstrukcji kącika sanitarnego zapewniającej intymność osadzonym , podczas wykonywania czynności fizjologicznych , oddzielenie go od reszty celi , zapewniała tylko podziurawiona, materiałowa kotara.

W tych warunkach poprawnym jest ustalenie Sądu o tym , że warunki bytowe w tym pomieszczeniu mieszkalnym nie odpowiadały normatywnym wymaganiom. Co więcej z ustaleń tych wynika , że powód podnosił zarzuty z nimi związane ale służba więzienna nie reagowała na nie , nie przeprowadzając chociażby dezynfekcji pomieszczenia celi. Kotara przez cały okres pobytu powoda w tej celi pozostawała podartą.

Omamiany zarzut jest również nietrafny w tej części , która odnosi się do konstatacji faktycznej Sądu Okręgowego zgodnie z którą, na skutek przebywania w tych warunkach , a w szczególności przy obecności dymu tytoniowego stan zdrowia S. B. (1) doznał uszczerbku. Nie jest to ustalenie dowolne , jak twierdzi apelująca skoro ma ono swoje źródło w treści wniosków opinii biegłej . lek med. E. H. , tak głównej jak i uzupełniającej , / k. 816-817 i k. 843 akt /

Z tych przyczyn także i ten zarzut ocenić zatem należy jako nietrafny.

Przechodząc do oceny zarzutów naruszenia prawa materialnego, na wstępie należy zauważyć , że zważywszy na zakres środka odwoławczego oraz na to , że apelującą jest wyłącznie strona pozwana, ocena Sądu Apelacyjnego musi zostać ograniczona do tego , czy Skarbowi Państwa można przypisać odpowiedzialność deliktową, będącą konsekwencją naruszenia działaniem funkcjonariuszy służby więziennej ZK w N. dóbr osobistych powoda oraz czy , przy potwierdzeniu tej odpowiedzialności właściwą kwotą rekompensaty, wynikającej stąd dla niego krzywdy , jest kwota 6 000 złotych , jak ocenił to Sąd niższej instancji.

Wbrew sformułowanym przez stronę pozwaną zarzutom naruszenia kontrolowanym instancyjnie orzeczeniem, norm art. 24 oraz 417kc Sąd II instancji ocenia , że Sąd Okręgowy , w okolicznościach ustalonych w sprawie , poprawnie je zastosował.

W całości należy podzielić jego stanowisko prawne, zgodnie z którym warunki jakie zostały stworzone powodowi do odbycia kary pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w N. , nie odpowiadał wymaganiom ustawowym , prowadząc do naruszenia jego dóbr osobistych w postaci zdrowia oraz godnego traktowania i prawa do intymności.

Wystarczy w tym zakresie przypomnieć , że stan zdrowia powoda , w tym w szczególności stwierdzona u niego, przy przejściu do zakładu, obturacyjna choroba płuc połączona z bezdechem sennym , wykluczał umieszczenie go w celi z osobami palącymi. Zakaz ten powinien być tym bardziej przestrzegany w sytuacji , gdy na te okoliczności powód zwracał uwagę przy pierwszym kontakcie z wychowawcą, przy przyjęciu do więzienia , twierdząc , że nigdy nie palił i wyrażając preferencję odbywania kary z osobami niepalącymi.

Tymczasem umieszczając go w celach wieloosobowych, w okresach pomiędzy 27 czerwca do 17 lipca 2007r oraz od 9 do 20 sierpnia 2007 r z osobami palącymi [w tym S. B., wypalającym dzienne 60 papierosów] , a także kierując go do dwuosobowej celi nr (...), w której przez pewien czas przebywał także M. H. - również palacz tytoniu , który palił także w celi w obecności powoda, funkcjonariusze złamali ustawowy nakaz wynikający z art. 3 ust, 1 ustawy z dnia 9

listopada 1995r O ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych [jedn. tekst DzU z 2015 poz. 298]

Trzeba także zauważyć , że na tę nieprawidłowość , opisaną przez S. B. (1) , w skardze do niego , zwrócił administracji Zakładu uwagę Rzecznik Praw Obywatelskich , co jednak nie przełożyło się na zmianę sytuacji . W takich warunkach , obywania kary wśród palących tytoń , powód przebywał przez znaczny okres tym więzieniu, skoro w celach wieloosobowych z palącymi pozostawał wprawdzie tylko przez ogółem 31 dni ale w celi nr (...) aż przez 236 , na ogólną liczbę 453 dni obywania kary w tym Zakładzie .

Bezprawności takiego zachowania funkcjonariuszy służby więziennej, za których odpowiada Skarb Państwa , wbrew ocenie strony pozwanej , nie znosi względ na konieczność zapewnienia osobistego bezpieczeństwa powodowi jako osadzonego , którego część innych więźniów nie tolerowała.

Rzeczą bowiem Państwa jest zapewnienie osadzonemu takich warunków odbywania kary związanej z pozbawieniem wolności, aby było im ono zagwarantowane, a równocześnie warunki w jakich odbywają karę , odpowiadały wymaganiom stawianym przez prawo nie prowadząc w szczególności do zwiększenia skali dolegliwości i ograniczeń , które wynikają z cech kary izolacyjnej jako takiej.

Nie można też nie podzielić zapatrywania prawnego Sądu I instancji , iż warunki pobytu powoda w celi nr (...) były nadmiernie dolegliwe , stanowiąc o naruszenia jego prawa do intymności by wspomnieć tylko konieczności korzystania z niezbudowanego kąpaka sanitarnego z podartą kotarą , jako jedyne oddzielenia go od reszty celi , o niedezynfekowanej powierzchni mieszkalnej , ogólnie panującym smrodzie , wynikającym z obecności na ścianach pleśni , przy braku możliwości właściwiej wentylacji pomieszczenia , powszechnie w Zakładzie nazywanym „ Chlewikiem „ , co samo w sobie wskazywało na powszechną opinię o warunkach , które tam panowały.

Przy przyjęciu zatem , że doszło do naruszenia wskazanych wyżej dóbr osobistych powoda , zachowanie funkcjonariuszy służby więziennej Zakładu Karnego w N. , którzy aprobowali taki stan rzeczy przez okres ponad połowy ogólnego pobytu S. B. w tej jednostce penitencjarnej , nie przeciwdziałając mu , w granicach ówczesnie istniejących możliwości , odpowiedzialność deliktowa Skarbu Państwa , wobec dotkniętego naruszeniem byłego więźnia , ma swoją podstawę w art. 417 §1 w zw z art. 23 i 24 §2 kc.

Rozważając zakres rekompensaty za wywołaną tym naruszeniem krzywdę powoda, Sąd II instancji uznaje , że kwota zasądzona przez Sąd I instancji , tytułem zadośćuczynienia za nią, jest określona nieprawidłowo, w następstwie jej, nieuzasadnionego w okolicznościach sprawy , zawyżenia, w wymiarze , który uprawnia Sąd II instancji aby dokonać ingerencji w rozmiar ilościowy tego świadczenia , w ramach podzielenia zarzutu apelacyjnego , naruszenia art. 448 kc, na którym także została oparta apelacja strony powodowej.

Ustalenie wysokości świadczenia komasacyjnego , mającego wyrównywać uszczerbek o charakterze niemajątkowym jakim jest krzywda , została pozostawiona przez ustawodawcę sędziowskiemu uznaniu , tym nie mniej musi być ono oparte na wszechstronnej ocenie wszystkich, istotnych z punktu widzenia rozmiaru tego uszczerbku, okoliczności ustalonych w sprawie.

Dopiero taka analiza pozwala na usprawiedliwione stwierdzenie , jaka kwota ma charakter kwoty „odpowiedniej” , w rozumieniu m. in. mającego w sprawie zastosowanie art. 448 kc.

Zdaniem Sądu II instancji kwotą spełniającą te wymogi jest , w sytuacji S. B. (1) kwota 3 000 złotych.

Niewątpliwie krzywda jaka była jego udziałem na skutek warunków w jakich odbywał karę w tym Zakładzie była wówczas znaczna. Jednak z biegiem czasu jej rozmiar ulegał ograniczeniu , aby obecnie , po kilkunastu latach , od opuszczenia więzienia, pozostawać co najwyżej znikomą ,przejawiającą się w formie przykrych wspomnień. Wniosek taki jest uprawniony tym bardziej , gdy weźmie się pod uwagę, iż opisane wyżej warunki , na szczęście, nie przyniosły w zdrowiu powoda żadnych poważniejszych następstw o charakterze trwałym.

Nie można w ramach tej oceny nie uwzględniać także tego, iż powód, domagając się zapłaty z tego tytułu ostatecznie 20 000 złotych, wiązał rozmiar krzywdy także z innymi, kilkunastoma zdarzeniami bądź ciągami zdarzeń na terenie Zakładu, które jednak nie okazały się zgodnymi z rzeczywistością.

Tym samym usprawiedliwiona jest ocena, że rozmiar tego uszczerbku zostały przezeń wyolbrzymiony. Tym bardziej ostrożnie należało podchodzić do ustalania wysokości świadczenia pieniężnego, które jest S. B. (1), w sposób usprawiedliwiony, należne.

W ramach tej oceny nie można też tracić z pola widzenia i nie uwzględniać, że ogólną sumę, składającą się na przyznaną kompensatę doznanego uszczerbku powoda współtworzy także świadczenie odsetkowe, które zważywszy na datę początkową jego naliczenia także jest wielkością istotną ekonomicznie.

Z podanych przyczyn, podzielając po części, omówiony zarzut Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji wyroku, na podstawie art. 386 § 1 i 385 kpc w zw z art. 448, 23 i 24 §2 kc

Rozstrzygając o kosztach postępowania apelacyjnego i znosząc je wzajemnie pomiędzy stronami, na podstawie art. 100 kpc w zw z art. 108 §1 i 391 §1 kpc, Sąd II instancji uwzględnił, że apelacja strony pozwanej została uznana, zważywszy na treść zwartego w niej wniosku, za usprawiedliwioną dokładnie w połowie.

Przyznając ze środków budżetowych Skarbu Państwa, reprezentującemu powoda z urzędu radcy prawnemu, należne mu wynagrodzenie Sąd Apelacyjny, uwzględniając datę wniesienia apelacji, należną z tego tytułu kwotę, ustalił na podstawie §14 ust. 1 pkt 26 w zw §16 ust. 1 pkt 2 oraz § 4 ust. 1 i 3 Rozporządzenia MS w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu z dnia 3 października 2016 [DzU z 2016 poz. 1715]

SSA Grzegorz Krężolek SSA Andrzej Struzik SSA Paweł Czepiel